

Arianne en Paul Trossèl

in samenwerking met

Laura van der Burgt

Oogwenk

**Ineens kan de vader van een jong gezin
alleen nog met zijn ogen knippen**

UITGEVERIJ WATER BV, HILVERSUM

Als ik van tevoren had geweten dat mijn leven zo zou lopen, dan had ik op mijn 36e dood gewild. De eerste maanden na mijn hersenstaminfarct wilde ik dat ook echt – dood, weg hier. Ik had hoge verwachtingen van het leven en die werden me in één klap ontnomen. Gevangen zitten in een totaal verlamd lichaam, het was de hel op aarde voor de man die ik was.

Er is heel veel dat ik niet meer kan. Mijn prachtige vrouw omhelzen. Voetballen met mijn zoon, zingen met mijn dochter. De druk op mijn bovenbenen voelen tijdens een afdaling op de piste. Krabben als ik jeuk heb. Bier drinken met mijn jaarclubgenoten. Meepraten. Vooral dat laatste went nooit. Ik slijt mijn dagen roerloos en in stilte. Ik kwijl, plas soms in mijn broek en als ik lach, lijkt het of ik zwakzinnig ben.

Maar ik ben er nog.

En wat ik nog steeds kan, is nadenken. Ik heb gewikt en gewogen, getwijfeld en gewanhoopt. En uiteindelijk ben ik anders naar mijn lot gaan kijken. Ik concludeer dit: over honderd jaar zijn we allemaal dood. En de dood is het einde, dat weet ik zeker. Onze tijd is dus kostbaar, zelfs die van mij. Er is nog steeds genoeg dat mijn korte bestaan de moeite waard maakt. Dat zijn boven alles mijn vrouw en kinderen. Bij hen zijn, zolang het leven mij dat toestaat – het heeft meer waarde dan ik ooit had kunnen denken.

Winnen kan ik niet meer. Maar ik zal zorgen dat ik niet verlies.

PAUL TROSSËL

.....

Arianne

JANUARI 2006

.

‘Nog een biertje, mannen? En jij, Arianne? Een glaasje wit?’
Juliëtte kwam de kamer in met twee Heineken en een fles wijn.

‘Lekker hoor, kom maar door,’ zei Paul. Hij zat naast me op de bank, met zijn arm over de leuning achter me.

Juliëtte zette het flesje voor hem neer en hield de wijnfles voor mijn neus. ‘Het is een Bulgaarse. We hebben hem gekocht bij de Damianitza Winery in het zuiden, pal aan de grens met Griekenland. Prachtige, ongerepte natuur daar; je moet die streek zeker eens bezoeken.’

Ik knikte, ik had zin in een wijntje. ‘Lekker. Eentje mag hè?’ In april verwachtten Paul en ik ons eerste kind. Vijftien weken nog, dan kon ik weer meedoen met de borrels.

‘Voel je je nog steeds goed?’ vroeg Juliëtte toen ze weer ging zitten. We hadden elkaar ontmoet bij de International Women’s Club, waar ik lid van was geworden toen we in Bulgarije kwamen wonen. Ik mocht haar direct: een bescheiden vrouw die heel goed wist wat ze wilde – beslist niet het type dat zich volledig ondergeschikt maakte aan haar mans carrière. Zo was ik ook niet. Zij en Ronald waren iets eerder dan wij in Sofia neergestreken. Hij werkte als zelfstandige voor een Bulgaarse telecomprovider.

‘Ja hoor, prima. Al heb ik al dat gewandel door de stad inmiddels wel gehad. Het is een mooie manier om de omgeving te verkennen, maar het wordt nu echt tijd voor een auto.’ Ik keek nadrukkelijk naar Paul. ‘Vorige week werd ik bijna aangevallen door een roedel zwerfhonden, in het bos bij de geboortekliniek.’ Saint Lazar was voor Bulgaarse begrippen een moderne kliniek, lag in een levendige buitenwijk en was populair onder expats.

.....

Collega's van de chocoladefabriek van Nestlé waar Paul sinds kort productieleider was, hadden ons ernaar verwezen. Op de heenweg had ik een taxi genomen, maar na afloop was er nergens een te bekennen geweest. Het was koud en grauw buiten, ik wilde naar huis. Toen de zoveelste bezette taxi me voorbij reed, besloot ik te gaan lopen. Via het wandelpad door het bos kon ik een flink stuk van de route afsnijden, ik schatte in dat het niet meer dan een halfuurtje was naar ons appartement. Het bos zag er verwilderd en verlaten uit, maar ik had er vaker mensen in en uit zien lopen. Ik besloot het erop te wagen.

'Jezus, Arianne. Hoe kwam je daar nou bij? Je weet toch dat die beesten mensen aanvallen? Er worden regelmatig mensen gebeten, iemand van de Women's Club moest pas nog naar het ziekenhuis voor een tetanusprik. Ze zijn hartstikke gevaarlijk, vooral in jouw situatie,' zei Juliëtte geschrokken.

'Ze had ook gewoon een taxi moeten nemen. Maar ja, ongeduldig hè... Mevrouw Trossèl kon weer eens niet wachten,' sneerde Paul, terwijl hij een handje pinda's in zijn mond gooide.

'Wij moeten gewoon snel een auto kopen, schát,' zei ik, terwijl ik hem in zijn ribben stompte.

'Wat gebeurde er nou precies?' vroeg Ronald.

'Ik lette gewoon niet goed op. Ik was al te dichtbij, toen ik zag dat er een hele groep in de struiken lag. Het waren er een stuk of tien, twee ervan kwamen direct recht op me afgelopen. Smerige beesten waren het. Een van de twee liet meteen zijn tanden zien, doodeng.' Ik rilde toen ik eraan terugdacht. 'Eentje droop gelukkig vrij snel af, maar die grommende achtervolgde me tot het eind van het bos. Pas toen ik de straat overstak, liep hij terug het bos in. Ik ga daar echt nóóit meer heen.'

'Nee, dat lijkt mij ook niet. Je hebt geluk gehad,' merkte Paul op. 'We gaan dit weekend op zoek naar een auto. Weet jij een handelaar die een beetje betrouwbaar is Ronald?'

Ik grinnikte. Betrouwbaarheid was een rekbaar begrip in Sofia. De politie liet zich gretig omkopen en de maffia koketteerde

schaamteloos met haar macht en rijkdom. In dikke auto's scheurden de Bulgaarse maffiosi door de stad, steevast met opgedirkte trophy wives naast zich. Ze gedroegen zich alsof de stad van hen was. Misschien was dat ook wel zo, want er was niemand die ze tot de orde riep; de politie al helemaal niet. Deze mannen regelden hun eigen zaken, daarvan was de doorzeeftde Porsche Cayenne vlakbij ons appartement een angstaanjagend bewijs. Enkele weken terug had ik een warenhuis met Italiaanse meubels bezocht en bij het protserige sanitair stuitte ik op een groepje kleerkasten met grimmige gezichten. Het duurde even voor ik doorhad dat ze op de uitkijk stonden terwijl hun baas met de verkoper sprak. Ik had er op een afstandje geamuseerd naar staan kijken.

'Ik wil iets leuks, misschien een jeep of zo, een auto waarmee we de bergen in kunnen en die bestand is tegen de idioot grote gaten in het wegdek hier,' zei Paul tegen Ronald.

'Daar zijn we het dan over eens. Gaaf, een 4-wheeldrive,' zei ik opgetogen.

We waren allebei gek op auto's. Na onze studie waren we tot oude barrels veroordeeld geweest, maar zodra het kon hadden we een groene Golf Cabrio aangeschaft. Paul had in Nederland nog een prachtige, mosterdgele Jaguar uit 1978 staan, die we afgelopen november als onze trouwauto hadden gebruikt. De cabrio hadden we verkocht, maar de Jag wegdoen was onbespreekbaar.

'Maar zal ik eerst de baby eens heelhuids op de wereld zetten, voordat we gaan crossen?' grinnikte ik.

Paul lachte ook. Ik nipte van mijn wijn en zakte genoegzaam terug in de bank.

Arianne

MEI 2008

Amper een week na de kennismaking met Ruud en Daniela hoorden we dat Paul terecht kon in Duitsland. Het was fantastisch nieuws, maar het zadelde me tevens met een nieuwe stortvloed aan taken en beslissingen op. Annelieke kwam langs om Pauls verblijf in Duitsland voor te bereiden. De jaarclub had aangeboden de volledige 24-uursverzorging voor hun rekening te nemen, Ewout had hun aanwezigheid al in een Excel-schema gegoten. Ik schonk koffie in en nam plaats tegenover haar, aan de eettafel. Ze had haar laptop opengeklapt.

‘Dit is het schema,’ zei ze. ‘Iedereen blijft ongeveer twee volle dagen bij Paul. Sommige mensen komen alleen, anderen komen samen. Er is altijd een halve dag voor de overdracht, zodat we allemaal goed voorbereid aan onze taak beginnen. De meesten vinden het behoorlijk spannend om voor hem te zorgen. Ik ook, eigenlijk.’

‘Dat kan ik me voorstellen, het is ook een hele verantwoordelijkheid. Ik zou het zelf ook best eng vinden,’ zei ik. ‘Ik vind het geweldig dat iedereen dit wil doen.’

Ik ging achterover hangen en keek naar buiten. Ik voelde me verdrietig. ‘Ik zou er zoveel voor over hebben om deze reis met Paul te kunnen maken. Ik mis straks zoveel mooie momenten. En ik kan er ook niet voor hem zijn als hij het moeilijk heeft.’

‘Arianne, het is onbegonnen werk. Dat weet je,’ zei Annelieke. ‘Over drie weken moet je bevallen.. Je hebt amper tijd gehad om naar de geboorte toe te leven. Gun jezelf even wat rust. Stel je voor dat je daar weeen krijgt, daar moet je toch niet aan denken?’ Ze had gelijk, net als iedereen met wie ik de afgelopen dagen over

.....

Pauls vertrek had gesproken. Als er iets was dat ik niet wilde, dan was het bevallen in het buitenland, zonder Paul aan mijn bed of anderen die me konden bijstaan. Hij zou zonder mij zijn strijd moeten aangaan, en ik de mijne zonder hem. Even keek ik naar de bos bloemen die op tafel stond. Ze waren op zaterdagavond voor Moederdag bezorgd door de man van het bloemenstalletje om de hoek. ‘Voor de liefste mama, van Hugo,’ stond er op het kaartje. Ik wist nog steeds niet wie erachter zat, maar Paul was het in elk geval niet. Ik slikte. Na de geboorte zou hij terug naar Nederland komen, meer zat er niet in.

‘Ik weet het. Het is niet anders.’

‘Volgende week maandag vertrekt Paul. We moesten ook het vervoer zelf regelen, wist je dat? Via via heb ik een ambulance van het Rode Kruis geregeld met twee vrijwilligers. Goed hè?’ zei Annelieke monter. ‘Ik vertrek maandag extra vroeg, zodat we er zijn als Paul aankomt. Ik ga samen met mijn buurvrouw.’ Verwonderd keek ik op. Haar buurvrouw?

‘Ja, Karin. Vind je dat niet geweldig? Ze is verpleegkundige en zit momenteel zonder werk. Ik kwam haar tegen in de supermarkt en ze begon over Paul. Ik dacht: ik vraag het haar gewoon. En wat denk je? Ze wilde best een paar dagen met me mee. Zó fijn. Ik vind het een hele geruststelling dat er iemand met een medische achtergrond bij ons is. Ik heb tassen vol medicatie klaarstaan bij mij thuis. Het is een hele volksverhuizing hoor.’

‘Jeetje, wat tof van haar.’

Het raakte me diep dat zoveel mensen zich inspanden om Paul en mij te helpen. Dat familie en vrienden tijd vrijmaakten was al fantastisch, maar dat zelfs wildvreemden – voor niks! – met hem mee naar Duitsland wilden, vond ik onvoorstelbaar.

Die middag vertelde ik Paul over het schema en het aanbod van Annelieke’s buurvrouw. Hij liet me weten dat hij zenuwachtig was.

‘Iedereen heeft zoveel voor me gedaan. Ik hoop dat ik de verwachtingen kan waarmaken,’ liet hij me spellen.

.....

Op maandag 20 mei zwaaide ik Paul uit, mijn ouders pasten op Hugo en Annelieke was al onderweg naar Duitsland. De deuren van de ambulance sloten zich opnieuw achter hem en daar ging hij, naar het buitenland. Weg van mij en onze kinderen, ruim vijfhonderd kilometer bij ons vandaan. Zwijgend liep ik terug naar de auto. Naast hoop voelde ik ook bitterheid. We stonden er allebei alleen voor.

Paul

MEI 2008

Ruud en Daniela hadden geen woord teveel gezegd. Revalideren was topsport, de dagen in Duitsland waren loodzwaar – zowel voor mij als voor mijn verzorgers. Elke ochtend ging om zes uur de wekker. Dan verschoonden mijn zus of mijn vrienden mijn luier, ze wasten me, kleedden me aan en goten mijn PEG-sonde vol fijn gemalen medicijnen en voeding. Alleen al het opstarten kostte hen veel moeite, omdat ik met mijn honderd kilo op geen enkele manier meewerkte.

Daarna startte de behandeling. Om acht uur reden ze me in mijn rolstoel naar een grote, lichte oefenruimte, waar meerdere patiënten zich kapot werkten op de apparaten die er stonden. Tweeëneenhalf uur lang maakten de therapeuten en mijn vrienden allerlei bewegingen met mijn lamme lichaam, in de volle overtuiging dat mijn hersenen door de eindeloze repetitie nieuwe zenuwbanen zouden vinden en uiteindelijk zelf mijn lichaam weer zouden aansturen. Ze draaiden mijn hoofd, knepen in mijn handen, bewogen mijn vingers, hielpen me met het verplaatsen van flessenkurken en tilden een wasmand met me op. Ze zetten me op een automatische hometrainer, die me liet fietsen en hesen me op eigen kracht omhoog, waarna ze mijn benen één voor één vooruit zetten om me stappen te laten maken. Ik deed mijn uiterste best om mee te werken, maar voelde geen enkele spanning in mijn spieren. Na de fysiotherapie volgde de logopedie, waarbij ik zeepbellen moest blazen en met mijn adem balletjes in buisjes omhoog moest zien te krijgen. Het speeksel liep over mijn kin, mijn vrienden veegden het weg voordat het mijn nek in liep. Ik vond het vreselijk dat ze me zo

.....

.....

zagen, maar besloot al snel mijn opgelaten gevoel te negeren: zonde van de energie.

Na de middagpauze volgde opnieuw tweeënehalf uur bewegingstherapie, waarbij ze me de rand van de tafel lieten vastpakken en ik op mijn armen moest steunen. Ik voelde nog niets in mijn spieren, maar vond het heerlijk dat mijn lichaam weer in beweging kwam. Eindelijk was het plafondstaren voorbij.

‘Heel goed, je kunt het!’ riep Daniela regelmatig, als ze een oefening met me deed. Haar onverstoorbare opgewektheid was exemplarisch voor de manier van werken in het centrum. Iedereen was positief en keek vooruit, voor scepsis of treuren over het verleden was geen ruimte. Ik ging er graag in mee. Het was fijn om aan het einde van de dag zowel fysiek als mentaal doodop te zijn, bijna zoals ik me vroeger voelde na een dag hard werken in de chocoladefabriek. Ik was er rotsvast van overtuigd dat al die inspanning mijn lichaam weer tot leven zou wekken. Ook Ruud en Daniela geloofden erin, ze bleven herhalen dat ik zeker weer zou gaan praten en lopen. Om me heen zag ik het regelmatig gebeuren; verlamde mensen die na weken intensief oefenen hun eerste stappen weer zetten. Zo’n doorbraak gaf ons allemaal een kick, de hoop was voelbaar. Ik fantaseerde regelmatig over de dag waarop het mij zou lukken.

Ruud en Daniela vonden dat de canule in mijn luchtpijp er zo snel mogelijk uit moest, zodat ik weer kon leren praten, eten en drinken. Ik wilde dat ook, ondanks dat ik de extra opening tijdens mijn fikse hoestbuien heel hard nodig had. Als zij dachten dat het verantwoord was, dan wilde ik dat graag geloven. Vooruitlopend op permanente verwijdering zou het pijpje regelmatig worden afgedopt zodat ik kon oefenen met ademen. Het zou een bevrijding zijn als ik weer kon praten en ik verlangde intens naar meer smaak in mijn mond. Mijn vrienden legden wattenstaafjes op mijn tong die doordrenkt waren met water, cola en zelfs bier; ik verheugde me op de dag dat ik zelf weer een glas kon wegtikken. Ik snakke naar een goede pizza, of een bord nasi met een sateetje.

Elke twee dagen kwamen er nieuwe vrienden over uit Nederland om me te verzorgen. Ik brak toen Annelieke het schema aan me voorlas; zoveel mensen die de reis naar Zuid-Duitsland wilden maken om mij er bovenop te helpen. Nooit eerder voelde ik me zo nederig en dankbaar. Mijn behandelaren moesten vreselijk om het schema lachen. Het was er absoluut ongebruikelijk dat er zoveel verschillende mensen kwamen helpen bij één patiënt, de meesten gingen bovendien in het weekend naar huis. Maar ook zij vonden het fantastisch.

Ik merkte wel dat mijn vrienden allemaal gespannen aan hun taak begonnen; kennelijk waren ze bang dat ik ter plekke zou sterven als ze even niet opletten. Bij elke hoestbui stonden mijn onervaren verzorgers op scherp – doodsbenaauwd dat ik erin zou blijven. Dat gebeurde nooit, want mijn reflexen functioneerden nog uitstekend. Zelf raakte ik daarom zelden in paniek, maar toch kon het soms verdomd lastig zijn om eruit te komen. Ook mijn darmen waren nog steeds van slag en daardoor schoten mijn benen nog altijd om de haverklap in een kramp. Dan kreunde ik hevig en verschenen mijn vrienden verschrikt aan mijn bed – ook middenin de nacht. Ze moesten met volle kracht op mijn benen gaan hangen om ze weer gestrekt te krijgen. Ook zij sliepen nauwelijks.

Annelieke was begonnen met een logboek waarin ze schreef hoe ik verzorgd moest worden en welke vorderingen ik maakte. Het lag naast mijn bed, zodat elke nieuwe bezoeker wist wat hem te doen stond en het schriftje kon aanvullen met zijn ervaringen. Ewout – wie anders? – maakte een schema met mijn dagritme en de vereiste hoeveelheden medicatie en sondevoeding. Alle vrienden maakten video-opnames van mijn vorderingen en namen de bandjes mee terug naar Nederland voor Arianne. Dat vond ik een gouden vondst, zo kon ze met eigen ogen zien wat ik bereikte. We belden bijna elke dag, waarbij mijn vrienden met ons meeluisterden en voor me spelden.

Mijn zus Annelieke en haar buurvrouw Karin hadden de eerste dagen voor hun rekening genomen, daarna had Gijs me twee dagen

verzorgd, opgevolgd door Ewout. Ewout was een van mijn beste vrienden. We hadden een totaal verschillende jeugd gehad. Zijn moeder had hem al op jonge leeftijd leren koken, de mijne had me verzorgd alsof ik een prinsje was. Ewout was de enige die ons studentenhuus af en toe grondig poetste, ik maakte me er meestal gemakkelijk vanaf. Hij was zelfstandiger en minder verwend dan ik, iets waar hij me regelmatig mee plaagde, maar in ons karakter zaten beslist overeenkomsten: we waren allebei recht door zee, deinsden niet terug voor een uitdaging en hadden dezelfde humor.

In onze studententijd hadden we in hetzelfde huus gewoond, Hotel de Kroon. Het huus had zijn naam gekregen toen we op een zwoele zomeravond buiten op het pleintje voor het huus een biertje zaten te drinken. De stomerij die jarenlang op de begane grond had gezeten, was net verhuisd. De lichtbak was van de pui gehaald en daarachter doemden in verweerde letters de naam op van het hotelletje dat er vroeger had gezeten: Hotel De Kroon.

‘Kijk nou, fantastisch, die naam moet in ere worden hersteld!’ riep ik. Amper tien minuten later stond ik op een ladder tegen de gevel om de letters over te verven. Ewout stond er enthousiast bij te kijken, totdat er een politiewagen aan kwam rijden. Ik besloot te bluffen, want wegreppen had nu toch geen zin meer. Ik knikte vriendelijk naar de agenten en verfde met een stalen gezicht verder, zodat het zou lijken alsof ik iets volkomen legaal aan het doen was. Het werkte, de auto reed door. Toen hij de hoek om was, begonnen mijn huisgenoten te juichen.

‘Jèzus, Paul. Wat ben jij een koele kikker,’ riep Ewout. Grijnzend maakte ik mijn klus af. Tevreden met het resultaat dronken we daarna nog een biertje op de wederopstanding van Hotel De Kroon.

Ik had nooit kunnen vermoeden dat diezelfde Ewout nog eens mijn luiers zou verschonen. Die nacht waren de darmkrampen verschrikkelijk geweest. Omdat ik zelf geen kracht kon zetten, lukte het nauwelijks om er iets uit te krijgen. Ik lag op mijn zij en was volledig overgeleverd aan de peristaltiek van mijn darmen; de

krampen werden steeds heviger. De hele nacht zat Ewout aan mijn bed, om mijn armen en benen weer recht te trekken als ze in een spasme schoten. Ik voelde me vreselijk ellendig. Ewout zag het en leek oprecht blij voor me te zijn toen hij merkte dat ik eindelijk iets had geproduceerd, zelfs al betekende het dat hij nu mijn billen mocht poetsen.

‘Nou Paul, dit geeft onze vriendschap wel een extra dimensie hoor,’ mompelde hij sarcastisch, terwijl hij latex handschoentjes aantrok en mijn billen ontblootte.

‘Zeg dat wel,’ wilde ik zeggen maar door zijn aandacht voor mijn achterste zag hij mijn gezicht niet.

’s Ochtends waren we allebei doodmoe aan de therapie begonnen, maar Ruud en Daniela kenden geen genade. Ik werd in een schommelzitje omhoog gehesen, mijn voeten werden met klittenband gefixeerd op de grond en twee steunen hielden mijn knieën op zijn plek. Ewout zat achter me op een kruk die bovenop een behandeltafel stond, met zijn buik tegen mijn rug. Onze wangen raakten elkaar, terwijl hij zijn armen stevig om mijn middel had geslagen. Zo hielp hij me rechtop te blijven. Het was loodzwaar voor hem, dat hoorde ik aan zijn ademhaling. Vooral toen ik een hoestbui kreeg, moest Ewout hard werken om me overeind te houden. Later zat Ewout op zijn knieën voor me, terwijl ik rechtop stond en uit alle macht probeerde mijn been op te tillen. Ruud en Daniela stonden naast me en fixeerden mijn knieën, achter me zat een begeleider op een tafel om mijn romp en hoofd overeind te houden.

‘Kom op, Paul. Til op dat been!’ zei Daniela.

Ik deed mijn uiterste best om mijn spieren aan te spannen, maar wist niet waar ik de kracht vandaan moest halen. Er gebeurde simpelweg niets.

‘Kom op! Geef alles wat je hebt!’ riep Ruud.

Nog een keer concentreerde ik me zo hard ik kon op mijn been. Omhoog. Vooruit. Ik werd niet eens moe van het proberen, er was simpelweg niets te halen in mijn spieren. Niets.

‘Ga door, Paul!’ hoorde ik Ewout vanaf de grond roepen.

Arianne

JUNI 2008

Ik ademde diep in een blies langzaam uit. Ik had het gevoel gisteravond al herkend, toen ik met de directeur van mijn voormalige werk zat te eten. Hans en ik hadden contact gehouden toen ik naar Bulgarije was vertrokken, hij wist van Pauls infarct en kwam op bezoek om te kijken hoe het met me ging. Terwijl we samen een stoommaaltijd van de supermarkt aten, kwam en ging de buikpijn in zwakke golven. Ik wist dat het was begonnen.

Vlak voor het slapengaan belde ik Hester.

‘Hou je je telefoon naast het bed?’ vroeg ik haar. ‘Het stelt nu nog niet veel voor, dus je hoeft niet te komen. Maar als de weeën erger worden, bel ik je.’

Daarna belde ik Annelieke met dezelfde boodschap, zij zou Hugo ophalen als de bevalling doorzette. Ten slotte belde ik René, die bij Paul in Duitsland was.

‘Paul slaapt al. Wil je dat ik hem wakker maak?’ vroeg hij.

‘Laat maar, joh. Wie weet hoe lang het nog duurt. Vertel het hem morgen maar. Als de situatie verergert, laat ik wel iets weten.’ Daarna was ik met een warme kruik in bed gekropen, Hugo lag naast me in diepe rust. Hij weigerde nog op de zolder te slapen sinds hij wakker was geschrokken van een harde regenbui op het dakraam. Eigenlijk vond ik dat hij in zijn eigen bed moest slapen, maar ik had de energie niet om er een punt van te maken. Dat kwam later wel weer.

Terwijl ik een wee weg pufte, streelde ik hem door zijn verwarde haren. Ruim twee jaar geleden voelde ik dezelfde pijn toen Hugo geboren moest worden. Toen lag Paul naast me.

.....

De ochtend kwam en de weeën bleven onregelmatig en oppervlakkig. Ik scharrelde wat door het huis, zette Hugo voor de televisie en ging op de bank liggen. De dag verliep rustig. Hester en Annelieke kwamen langs en gingen weer. Ik belde het ziekenhuis waar ik zou bevallen, maar zolang er geen opbouwende regelmaat in de weeën zat, hoefde ik niet langs te komen.

Rond etenstijd belde ik Paul.

‘Het is nog goed te doen, maar het is wel echt begonnen,’ zei ik tegen René, Paul en zijn moeder.

‘Hoeveel tijd zit er tussen de weeën?’ vroeg René. Het was een typische Paul-vraag: feiten.

‘Lastig te zeggen, ze zijn erg onregelmatig. Soms een per uur, soms elk halfuur.’

‘Bel je Hester op tijd?’ liet Paul René zeggen.

‘Ja hoor, maar ik kijk het eerst nog even aan. Ik heb al contact met haar gehad.’

‘Hou ons op de hoogte,’ benadrukte René op Pauls verzoek.

Daarna hingen we op. De avond viel en de weeën werden iets frequenter, maar zetten nog altijd niet door. Hester kwam weer, legde Hugo op bed en zette thee voor me. Ik doolde wat door het huis, ging liggen en stond weer op, kletste met mijn zus en pufte tussendoor een wee weg. Na een lichte maaltijd nam ik een warme douche en daarna besloot ik op bed te gaan liggen. Hester ging weer naar huis, misschien konden we allebei nog even slapen.

Na een onrustige nacht brak een nieuwe dag aan. Het was inmiddels donderdag en nog steeds was er geen structuur in de weeën te ontdekken. Ik werd er moe en geïrriteerd van.

‘Hoe lang kijken we dit nog aan?’ vroeg ik het ziekenhuis, toen ik opnieuw belde. ‘Ik heb al twee nachten nauwelijks geslapen, ik ben er behoorlijk klaar mee.’

‘Laten we vanavond opnieuw bellen. Als er dan nog geen schot in de zaak zit, nemen we je op en krijg je wee-opwekkers,’ besloot de gynaecoloog.

.....

Getergd hing ik op. Hoe lang ging dit nog duren? Ik liep naar de babykamer en pakte het ledikantje vast om een wee op te vangen. Daarna opende ik de kast en legde mijn handen op de stapels kleine, witte kleertjes. Ik was benieuwd of het een jongen of een meisje zou zijn; Paul en ik hadden de Niels/Viktor en Rolf-impasse nooit doorbroken. Dat werd nog wat, als we een zoon kregen. Er was geen ruimte meer geweest om de onderhandelingen over jongensnamen te heropenen, sinds Paul in Duitsland was.

Ik had zoveel andere dingen aan mijn hoofd. Kraamhulp, geboortekaartjes. Een kinderdagverblijf vinden dat bereid was Hugo bovenaan de wachtlijst te zetten. Verzekeringen afsluiten. Gesprekken met Nestlé over Pauls ziekbed, dat ze daar voorzichtig arbeidsongeschiktheid begonnen te noemen. De eindeloze stroom e-mails van vrienden en bekenden beantwoorden. Ons huis in Leiden te koop zetten. Daarvoor moest ik bewind over Paul aanvragen, er was een hele juridische papierwinkel voor om namens hem een handtekening te zetten. En daarna volgde nog een procedure voor een vrijstelling, zodat ik niet meer elke euro hoefde te verantwoorden. Ik vroeg een CIZ-indicatie aan bij het Zorgkantoor, zodat ik een plek kon vinden in een verpleeghuis als Paul terug naar Nederland kwam. En dan was er ook het gedoe met de zorgverzekering nog. Ze wilden Pauls verblijf in Duitsland niet vergoeden omdat ze geen contract hadden met de kliniek, maar daar was ik het niet mee eens. Samen met Jasmijn diende ik bezwaar in; ook daar gingen de nodige uren in zitten.

En nu stond ik dus op het punt te bevallen van een baby zonder jongensnaam. Ik wist dat het geen zin had om Paul overdag te bellen, die was van acht tot vijf druk bezig. In plaats daarvan sms'te ik René: Het zet niet door, ben nog thuis. Vanavond bellen?

Oke, zes uur, stuurde hij terug.

Terwijl Hugo 's middags een paar uur bij de burenspeelde, verplaatste ik me opnieuw door het hele huis. Ik hing voorover gebogen op de eettafel, wiegde mijn heupen, knielde op de bank en rolde me op mijn zij. Het werd zwaarder. Rond vier uur belde ik

Hester en Annelieke weer. Een halfuur laten stonden ze op de stoep. Annelieke vertrok vrijwel direct weer met Hugo.

'Dag ventje. Als je weer thuiskomt, is de baby er,' zei ik in de deuropening, voordat ik hem gedag kustte. Hugo zwaaide vrolijk naar me en liep met Annelieke naar de auto.

'Succes, Arianne! We denken aan je!' riep mijn schoonzus. Ik stak mijn duim op en duwde de voordeur dicht. In de keuken zette Hester thee voor me.

'Is Hester bij je?' was het eerste dat Paul vroeg toen ik René belde.

'Ja, die blijft vanaf nu hier,' zei ik. 'Als het niet doorzet, wil ik vanavond nog naar het ziekenhuis. Wat doen we nou als het een jongen wordt?'

'Viktor,' spelde René.

'Echt niet, Paul! Bekijk het maar. Laten we hopen dat het een meisje is,' grinnikte ik.

'Zet hem op, poepzak. Jij kunt dit,' spelde René. Op de achtergrond hoorde ik Paul joelen. Het bleef vreemd om iemand anders namens hem te horen spreken. God, wat miste ik hem.

'Poepzak? Moet jij zeggen, Paul!' schamperde ik, mijn tranen verbijtend. 'Ik draag geen luiers hoor!' Ik wilde nog zeggen hoezeer ik hem miste, maar bedacht me. Ik had geen zin om me in het bijzijn van René en ma te laten gaan.

In de vroege ochtend arriveerden Hester en ik in het Diakonessenhuis. Mijn zus duwde me in een rolstoel door de verlichte gangen, op weg naar de kraamsuite. Daar werd ik met een band om mijn buik op bed gelegd, na een tijdje kreeg ik eindelijk oxytocine toegediend om de weeën op te wekken. De pijn werd intenser, het lukte me niet meer om hem goed op te vangen. Ik raakte uitgeput. In mijn ooghoek zag ik dat Hester de videocamera pakte. We waren sinds gisteren al aan het filmen, steeds korte fragmentjes, zodat Paul later toch wat van de bevalling kon meekrijgen. Heel even filmde ze me, ik kon het niet opbrengen iets te zeggen.